

אכזריות המשטרה הסינית נחשפת באיורים של אסיר לשעבר

ליו רוואנג נידון לגזר דין מוות לאחר שלטענתו נאלץ להודות ברצח שלא ביצע. לאחר שזוכה פרסם ציורים שמתעדים את העינויים הקשים שעבר בחקירותיו ולכד את תשומת הלב התקשורתית הסינית

וונסה פיאאו ואוסטין רמזי, ניו יורק טיימס 12.08.2015 02:11

בציור אחד מתוך סדרת ציורים מוזרים, יוצאי דופן ומטרידים נראה גבר כלוא בכלוב ושומר שופך מים רותחים על ראשו. בציור אחר הוא נראה תלוי על התקרה כשידיו כבולות, ושומר נועץ בגופו מוט חשמלי.

בציורים החובבניים פני הגבר המעונה נראים חסרי הבעה על אף העינויים האכזריים שהוא עובר. עם זאת, הם לכדו את תשומת לב הקהל בסין משום שתיארו באופן ישיר כיצד מתעללת המשטרה הסינית בחשודים.

רק לעתים נדירות מאוד מפרסמים כלי תקשורת סיניים תמונות קשות כמו אלה שמשורטטות בציורים, על אף שארגונים זרים למען זכויות אדם מדווחים לעתים קרובות על עינויים כאלה במדינה. מפעם לפעם צצים סיפורים דומים גם על ידי עיתונאים סינים, אך הפעם לבשו סיפורים אלה פנים והראו באופן גלוי את סבלו של אדם שהורשע ברצח על לא עוול בכפו.

על הציורים אחראי ליו רנוואנג שהואשם שירה למוות ב-2008 בפקיד באחד הכפרים במחוז שאנשי. לדבריו, הציורים מראים כיצד המשטרה המקומית התאמצה להוציא ממנו הודאה על פשע שלא ביצע. ב-2010 דן בית משפט בשאנשי את ליו למוות, אך גזר הדין נדחה. שנתיים לאחר מכן נפתח תיק החקירה מחדש, ועונשו הומתק למאסר עולם. ההרשעה בוטלה ב-2013 לאחר שהוגש נגדה ערעור. הרוצח לא התגלה עד היום.

סיפורו של ליו לא היה מושך בדרך כלל תשומת לב רבה. אך כתב עת ממשלתי בשנחאי בשם "העיתון" היוצא לאור באינטרנט, דיווח בסוף השבוע על התיק ופרסם גם את הציורים שמתארים את העינויים. השוטרים שעינו את ליו היו מהמשרד לביטחון הציבור בז'ונגיאנג. אשה שענתה לטלפון במשרד אמרה שלא ידוע לה דבר על המקרה וסירבה להגיב.

ליו, בן 53, אמר שביקש לצייר את הציורים האלה כדי לזכות בפיצויים משלטונות המחוז על מה שעוללו לו. "רציתי שאנשים יראו את העינויים שהמשטרה משתמשת בהם בחקירות", אמר בראיון טלפוני. לדבריו, עינו אותו גם בשפיכת נזלים לתוך אפו ובאמצעות מניעת שינה. ליו סיפר כי ביקש מכמה ציירים בז'ונגיאנג לצייר את מסכת ייסוריו, אך כולם דחו אותו מחשש מנקמת המשטרה. בסופו של דבר מצא צייר שהסכים לצייר את הציורים בשבילו. "הוא הביע אהדה וסימפטיה כלפי מה שעבר עליי", הוסיף ליו.

הציורים הקשים של ליו מתפרסמים בתקופה שבה בתי משפט בסין מתמקדים יותר ויותר בהרשעות שהושגו שלא כדין, ובעיקר בעונשי מוות, בניסיון לצמצם טעויות. אחת הסיבות לכך היא רצון למנוע מהומות עממיות העלולות להיגרם בשל הוצאתם להורג של אנשים חפים מפשע.

"אנחנו מגנים את עצמנו בחריפות על שאפשרנו את ההרשעות הלא צודקות", אמר במאסר שופט עליון ונשיא בית המשפט העממי העליון של סין, ז'ו צ'יאנג. "בתי משפט בכל הדרגים חייבים ללמוד לקח מהמקרים האלה".

מומחים למשפט מסבירים כי ברוב המקרים מיהרה המשטרה הסינית לפתור תיקי רצח בשל לחצים כבדים שהופעלו עליה וזו אולי אחת הסיבות להרשעות שגויות שמסתמכות על הודאות שהושגו בכפייה ובעינויים, על אף שלא היו ראיות נוספות לאשמה.

בראיון עמו הוסיף ליו כי הוא לא חושש מנקמה אפשרית מהמשטרה. "מתתי עשרות פעמים כשהייתי בידיהם. אני מספר את האמת, ולכן אין לי ממה לפחד". ליו, נהג משאית במקצועו, אמר שמאסרו גרם סבל כלכלי ונפשי אדיר למשפחתו, בעיקר לאשתו ולשלושת ילדיו שסבלו מאפליה והתנכלויות בטענה כי אביהם רוצח. כעת הוא דורש שישה מיליון רנמינבי (כמיליון דולר) פיצויים מבית המשפט שהרשיעו.

"בעקבות החקירות האלה שערותיי האפירו, השמיעה שלי ניזוקה והגב התחתון שלי נפגע בצורה כזאת שאני לא יכול לזוז יותר", אמר ליו. "בריאותי קרסה ועכשיו אני לא יכול לעשות יותר שום דבר".